

Üniversite Öğrencilerinde Katılım Bankacılığı Algısı: Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Öğrencileri Örneği

Bilgehan TEKİN^{1*}

¹İşletme, İİBF, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Çankırı, Türkiye

*Sorumlu Yazar ve *Sunucu: btekin@karatekin.edu.tr

Presentation/Paper Type: Oral / Full Paper

Özet – Eğitim, barınma, ulaşım, yeme-içme v.b. gündelik masrafları bağlamında üniversite öğrencileri bankacılık sektörü tarafından sunulan hizmetlere ihtiyaç duymaktadırlar. Aynı zamanda öğrenciler önemli bir ekonomik sistem ve finansal piyasa katılımcısı potansiyelidirler. Diğer yandan banka müşterilerinin finansal kurumlar arasından yaptıkları tercihlerinin motivasyon kaynaklarının neler olduğunun anlaşılması, kaynakların daha etkin ve verimli tahsis edilmesine, yeni ve sadık müşteri kitlesine sahip olunmasına ve bu kitleyi daha iyi tatmin etmeyi vadeden ürünlerin tasarlanmasına yardımcı olacak yararlı bilgiler sağlayabilir. Bu çalışmada Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde İşletme, İktisat ve Bankacılık ve Finans bölümleri bazında üniversite öğrencilerinin günümüzde küresel finans endüstrisinin en hızlı büyüyen sektörlerinden biri haline gelen Katılım Bankacılığı Sistemi (KBS) algısı incelenmiştir. Çalışmada daha önce Özen, Şenyıldız ve Akarbulut (2016) tarafından kullanılan ankete ilaveler yapılarak 195 öğrenciye uygulanmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun KBS terimlerinin Arapça terimler olmasının anlaşılmasını zorlaştırdığını düşündükleri görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin, Türkiye'de KBS hizmet ve ürünlerinin Arapça terimler ile sunulmasının, insanlar tarafından tercih edilmeme nedenlerinden biri olarak gördükleri tespit edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin KBS'ni faizsiz bankacılık sistemi olarak gördükleri ancak kendilerinin bu sistem ile ilgili yeterli bilgiye sahip olduklarını düşünmedikleri görülmüştür. Din faktörünün katılım bankacılığı tercihlerinde etkili bir faktör olduğu ve öğrencilerin okudukları bölümün KBS genel bilgi düzeyi üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca lisansta aldıkları eğitimin yeterli olduğunu düşünen öğrencilerin puanları bölümlere göre farklılaşmaktadır algı düzeyleri üzerinde etkisi olduğu görülmüştür. Bununla birlikte alınan lisans eğitiminin yeterli olduğunu düşünenler ile düşünmeyen öğrencilerin algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık söz konusudur.

Anahtar Kelimeler- Katılım Bankacılığı Algısı, İslami Finans, Üniversite Öğrencileri, ANOVA, Bağımsız Gruplar t Testi

I. GİRİŞ

Katılım Finans Sistemi, Katılım Bankacılığı, Faizsiz Finans Sistemi, İslami Finans veya Bankacılık sistemi vb. farklı şekillerde ifade edilmesine ve bu kavramların birbirlerinin yerine kullanılmasına karşın Katılım Bankacılığının, İslami finans sisteminin bir parçası olduğu söylenebilir. İslami Bankacılık veya Katılım Bankacılığı sistemi kısaca, İslami kaidelere uygunluğu otoriteler tarafından onaylanan bankacılık faaliyetlerini ifade eder. Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) Katılım Bankacılığı için şu ifadelerle yer vermektedir (www.tkbb.org.tr, Erişim Tarihi: 10.10.2019):

“Katılım bankacılığı, faizsizlik prensiplerine göre çalışan, bu prensiplere uygun her türlü bankacılık faaliyetlerini gerçekleştiren, kar ve zarara katılma esasına göre fon toplayıp ticaret, ortaklık ve finansal kiralama vb. yöntemleriyle fon kullandıran bir bankacılık modelidir. Bankaların isimlerindeki “katılım” sözcüğü, yapılan bankacılık türünün kar ve zarara katılma prensibine dayalı bir bankacılık olduğunu ifade etmek için kullanılmaktadır. Bu bankalar, tasarruf sahiplerinden topladıkları fonları, faizsiz finansman prensipleri dahilinde ticaret ve sanayide değerlendirerek, oluşan kâr ve zararı tasarruf sahipleriyle paylaşırlar. TL, USD

ve EUR bazında vadeli hesaplarda toplanan fonlar, kurumsal finansman desteği, bireysel finansman desteği, finansal kiralama, kâr ve zarar ortaklığı yöntemleriyle değerlendirilir. Ticaretin ve sanayinin ihtiyaç duyduğu hammadde, yarı mamul veya mamul madde, gayrimenkul, makine veya her tür teçhizatın temini, bu yöntemler aracılığıyla sağlanmaktadır. Bu bankalarda, her türlü bankacılık işlemlerinde faiz ve belirsizlik ihtiva eden, aşırı riskli ve spekülatif işlemlere yer verilmez. Alkollü içecek, şans oyunları, silah ve tütün ürünleri gibi toplum için zararlı bulunan konularda bankacılık işlemi yapılmaz. Katılım bankalarının varlık nedeni ve altın kuralı “Faizsizlik Prensibi”dir. “Faizsizlik Prensibi”nin özü de; A) Faiz yerine kâr ve zarara katılma esasına göre fon toplamak, B) Müşterinin ihtiyaç duyduğu malı satıcıdan peşin alıp o müşteriye vadeli satmak suretiyle (murabaha), ayrıca kiralama, ortaklık vb. yöntemlerle fon kullandırmaktır.”

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) İslami bankaları; tüzükleri, kuralları ve prosedürleri İslam Hukuku ilkelerine bağlı olan ve faaliyetlerinde faiz alınması ve ödenmesi işlemlerinin yapılmadığını açıkça deklare eden bir finans kurumu şeklinde tanımlamaktadır. Katılım bankacılığının ortaya çıkmasında etkili olan temel amaçların, yaşamını dini hassasiyetleri

gözeterik idame ettiren kesimin tasarruflarını ekonomiye kazandırmak ve bu amaçla İslami kurallara uygun finansal hizmetler sağlamak ve İslami İkelere uygun ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmak şeklinde sayabiliriz.

Çoğu araştırmacı tarafından İslami bankacılık uygulamalarının ilk örneklerinin 1963 yılında Mısır'da kurulan yerel tasarruf bankalarının olduğu ifade edilmektedir. Bununla birlikte bu bankalar siyasi nedenlerden dolayı 1967'de devlet bankalarıyla birleşmiştir (Alharbi, 2015). Sonraki süreçte yine Mısır'da Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Nasır Sosyal Bankası kurulmuştur. Banka tüzüğünde açıkça bankanın faizsiz bankacılık yaptığı belirtilmiş olmasına rağmen, bankanın İslam hukukuna uyması gerekliliğinden bahsedilmemiştir. Yine de, banka Uluslararası İslami bankalar birliğinin bir üyesi olduğundan, bir İslami banka olarak kabul edilmiştir (Alharbi, 2015). İslami bankacılık uygulamaları daha sonra Asia-Pasifik ülkeleri, Afrika ve Avrupa'ya yayılmıştır. Türkiye'de ise ilk olarak 1983 yılında "Özel Finans Kurumları" adı altında kurumsallaşmış, 2005 yılında ise Bankacılık Kanununda yapılan düzenleme ile Türk Bankacılık Sistemine "Katılım Bankacılığı" adı altında dahil edilmiştir (Aktaran: Tekin, 2019).

İslami finans sistemi ile geleneksel finans sistemi arasındaki temel fark, İslami sistemin, mülkiyet haklarını koruma ilkelerine ve sözleşmelerin dokunulmazlığına dayanan bir sistem olması, spekülasyon bir yönünün olmamasıdır. TKBB, "Katılım Bankacılığı Nedir?" başlıklı broşüründe bu iki tür bankacılığın fon toplama ve fon kullandırma yöntemlerinin birbirlerinden tamamen farklı olduğunu belirtmektedir. Mevduat bankaları faizle fon (mevduat) toplamakta ve faiz karşılığında ödünç para vermektedir. Halbuki katılım bankaları kar ve zarara katılma yöntemiyle ortaklık esasına göre fon toplamakta, ticaret, ortaklık, kiralama vb. esasına göre fon kullandırmaktadır. Ayrıca bu bankalar, işlemlerinin hiçbirinde faize yer vermemektedir. Katılım bankacılığında faiz yasağı bulunmakla birlikte; belirsizlik yasağı, aşırı risk ve spekülasyon yasağı, mal ve hizmet satın alımında paranın müşteri yerine fatura karşılığında satıcıya ödenmesi uygulaması, mutlaka finansmanın bir mal veya hizmet karşılığında sağlanması gibi prensipler bulunmaktadır (www.tkbb.org.tr, Erişim Tarihi: 10.10.2019).

Katılım bankacılığı sistemi, Müslüman olmayan ülkelerdeki geleneksel finans piyasalarının da dikkatini çekmiştir. Citibank, Hong Kong ve Shanghai Banking Corporation ve Chase Manhattan dahil olmak üzere doğu ve batının birçok çokuluslu bankası 1990'lı yıllarda İslami finans ürünleri sunmaya başlamıştır. Günümüzde ise, 75'ten fazla ülkede 300'den fazla finans kurumu ve 250 borçlanma fonu İslami finans prensiplerine uygun olarak faaliyet göstermekte ve bu ülkelerin 45'i İslami finans sistemini kullanmaktadır (S&P, 2018; Thomson Reuters, 2018). 2018 Küresel İslami finans raporunda, İslami finans piyasalarının yıllık cirosunun, tüm dünya varlıklarının % 1'ine denk gelen 2,431 trilyon ABD Doları'nı bulduğu ve Dünya İslami finans sektörü ortalama büyüme oranının 2009-2017 yılları arasında %11,39 olduğu belirtilmektedir (Global Islamic Finance Report, 2018; Sagiyeve ve Kuanova, 2019).

Katılım bankacılığı sistemi, hem gelişmekte olan hem de gelişmiş piyasalarda dünya çapında hizmet veren küresel bir

endüstri haline gelmiştir. Sektörün pazar payındaki artışa paralel olarak sektörde faaliyet gösteren kurumların sayısındaki artış, beraberinde rekabet artışını ve pazarlama politikalarının geliştirilmesi zorunluluğunu da getirmektedir. Bu bağlamda İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK)'nin 2017 yılı Ekim ayı raporunda, sektörün toplumların belirli kesimlerinin ihtiyaçlarını karşılayan daha yeni ürünler geliştirmesi gerektiğinden bahsedilmektedir. Bu kesimler; tarım çiftçileri, KOBİ'ler, genç üniversite öğrencileri, küçük ölçekli girişimciler ve benzerleridir (www.sbb.gov.tr, Erişim Tarihi: 12/10/2019).

Bu çalışmada ekonomi ve finans ağırlıklı dersler alan Üniversite öğrencilerinin katılım bankacılığı algısı incelenmeye çalışılmıştır. Bu yapılırken aynı zamanda, öğrencilerin bilgi düzeyleri ve tercihlerini etkileyen unsurlar belirlenmek istenmiştir. Bu amaçla öğrencilere anket uygulaması yapılmış ve toplanan veriler çeşitli analiz yöntemleri ile analiz edilmiştir.

II. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Literatüre bakıldığında toplumun farklı kesimlerinin katılım bankacılığı veya İslami finansa bakış açılarının incelendiği çalışmalara rastlamak mümkündür. Bu çalışmaların geneli ise toplumu bir bütün olarak ele alıp banka müşterileri bağlamında araştırmalar gerçekleştirmişlerdir. Oysa geleceğin potansiyel piyasa katılımcıları olarak genç nüfusun tercihlerinin ve tercihlerine neden olan unsurların belirlenmesi ve anlaşılmasının bankaların özellikle gelecek planlamaları açısından son derece önemi olduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra özellikle üniversite öğrencileri bağlamında genç nüfusun da bankacılık hizmet ve ürünlere doğrudan veya dolaylı olarak ihtiyaç duydukları yadsınamaz bir gerçekliktir. Bu nedenle genç nüfusun istek ve arzularının neler olduğunun anlaşılması ve bunlara uygun hizmet ve ürünlerin geliştirilmesi önemlidir. Aynı zamanda genç nüfusun katılım bankacılığı konusundaki algılarının ve finansal okuryazarlık seviyelerinin belirlenmesi politika yapımcıların alacakları kararlara daha sağlıklı yön verebilecektir.

Literatürde konu ile ilgili çalışmalar sınırlı olmakla birlikte daha çok uluslararası alanda çalışmalar yapıldığı göze çarpmaktadır. Bu çalışmalardan biri Bley ve Kuehn (2004) tarafından yapılmıştır. Birleşik Arap Emirlikleri'nde üniversite mezunu ve lisans öğrencisi olan öğrencilerden (n = 667) elde edilen veriler, finansal bilgi, din ve dil bilgisinin rolünü araştırmak için kullanılmıştır. Sonuçlar, geleneksel bankacılık terimleri ve konseptlerinin bilinirliğinin İslami bankacılık terminolojisine göre daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Arapça, yüksek İslami bankacılık bilgisi düzeyinin temel belirleyicisi ve aynı zamanda düşük geleneksel bankacılık bilgisinin önemli ama zayıf bir göstergesidir. Eğitim, hem geleneksel hem de İslami finans açılarından finansal bilgilerin geliştirilmesine katkı sunmaktadır. Finans öğrencileri, her iki finansal sistem hakkında daha geniş bir bilgiye sahiptirler. Ayrıca, dine bağlılık, bilgi düzeyini artıran bir unsur olmamakla birlikte, İslami bankacılık hizmetlerinin tercih edilmesinin en güçlü sebebidir.

Loo (2010), Malezya'da yaptığı çalışmada Müslümanlar ile gayrimüslimler arasındaki İslami Bankacılığa yönelik

tutum ve algı farklılıklarını araştırmıştır. Çalışmasının sonuçları Müslümanların İslami Bankacılığı desteklediklerini ve Müslüman olmayanların İslami Bankacılığı öncelikli olarak Müslümanlarla ilgili olarak gördüklerini belirtmektedir. Bununla birlikte Müslüman olmayanlar arasında, X kuşağı, İslami Bankacılık konusunda olumlu bir algıya sahiptir.

Noonari ve diğerleri (2015), üniversite öğrencilerinin İslami bankacılıkta kullanılan farklı kavram ve terimlerle ilgili algı ve bilgi düzeyleri ile sunulan ürün ve hizmetler arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Sonuçlar, dine bağlılığın İslami bankacılığın bilinirliğini arttırmadığını ancak kişisel bankacılık performanslarının en güçlü göstergesi olduğunu göstermiştir. Aynı zamanda öğrencilerin İslami bankacılık konusunda daha iyi bir algıya sahip oldukları ancak bilgilerinin yetersiz olduğu görülmüştür. Arapça'nın İslami bankacılık ürün ve hizmetlerinin anlaşılmasını engellediği tespit edilmiştir. Öğrencilerin İslami bankacılık konusundaki algıları ve bilgileri ile yaş ve gelir arasında pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür.

Masvood ve Choudary (2015), Hindistan'da özel üniversitelerin öğrencilerinin İslami Bankacılık konusundaki farkındalık seviyelerini incelemiştir. Bulgular, İslami Bankacılığın dünyanın diğer yerlerindeki başarısını göz önünde tutarak katılımcıların İslami Bankacılığa olumlu bir bakış açısı geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Ankete katılanların yarısından fazlası gayrimüslim olmasına ve uygulamadaki düzenleyici ve politik-sosyal engellere rağmen katılımcılar Hindistan'daki İslami bankacılığın geleceğinin parlak olduğu algısına sahiptirler.

Rahim, Raşid ve Hamed (2016) tarafından Malezya'da yapılan bir başka çalışmada, 200 üniversite öğrencisine anket uygulanması yapılmış ve açıklayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçları öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri üzerinin dindarlık umutsuzluk ve finansal memnuniyet faktörlerine bağlı olduğunu göstermiştir. İslami finansal okuryazarlık üzerine yapılan bir başka çalışmada Abdullah ve diğerleri (2017) Malezya'da üniversite öğrencileri arasında İslami finansal okuryazarlığın belirleyicilerini tespit etmeye çalışmıştır. Regresyon analizi sonuçlarına göre Finansal Okuryazarlık seviyesinin belirlenmesinde Finansal Yönetime Karşı Tutum, Cinsiyet ve Eğitim Düzeyinin etkili olduğunu tespit etmişlerdir.

Ahmad, Mawar ve Ripain (2016), Malezya'da İslami Bankacılık ve Finans öğrencileri arasında çeşitli faktörlerin finansal okuryazarlığın farklı boyutları üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Çalışmada, katılımcıların finansal bilgileri, finansal eğitim ve finansal tutumlarının analizi yapılmaktadır. Çalışma ayrıca finansal okuryazarlık boyutları arasındaki ilişkiyi de incelemektedir. Bulgular finansal bilginin, finansal eğitimin ve finansal tutumun finansal okuryazarlığı önemli ölçüde etkilediğini göstermektedir. Bununla birlikte, finansal bilgi, finansal okuryazarlık, finansal eğitim ve finansal tutum ile güçlü ilişkiye sahiptir.

III. YÖNTEM

Çalışmada veri toplamak amacıyla anket yöntemi kullanılmıştır. Daha önce Özen, Şenyıldız ve Akarbulut (2016) tarafından kullanılan ankete ilaveler yapılarak 195 öğrenciye uygulanmıştır. Verilerin analizinde frekans analizlerinden, tanımlayıcı istatistiklerden, çapraz

tablolardan, faktör ve güvenilirlik analizlerinden, bağımsız gruplar t testi ve ANOVA analizinden faydalanılmıştır.

IV. BULGULAR

Aşağıdaki Tablo 1'de yapılan frekans analizi sonuçları yer almaktadır. Tabloya göre katılımcıların 138'i Kadın 57'si erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcı sayıları açısından bölümler arasında denklik olmakla birlikte buldukları sınıflarda birbirlerine yakındır.

Tablo 1: Frekans Analizi Sonuçları

Cinsiyet		
	Frekans	Yüzde
Kadın	138	70,8
Erkek	57	29,2
Toplam	195	100,0
Medeni Hal		
	Frekans	Yüzde
Evli	3	1,5
Bekar	192	98,5
Toplam	195	100,0
Yaş		
	Frekans	Yüzde
17-20	46	23,6
21-25	147	75,4
26-29	1	,5
30-35	1	,5
Toplam	195	100,0
Bölüm		
	Frekans	Yüzde
İşletme	66	33,8
İktisat	60	30,8
Bankacılık ve Finans	69	35,4
Toplam	195	100,0
Sınıf		
	Frekans	Yüzde
İkinci Sınıf	56	28,7
Üçüncü Sınıf	73	37,4
Dördüncü Sınıf	66	33,8
Toplam	195	100,0

Aşağıdaki Tablo 2'de ise katılım bankacılığı algı ölçeğine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Buna göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğu katılım bankacılığı terimlerinin Arapça terimler olmasının anlaşılmasını zorlaştırdığını düşünmektedirler. Aynı zamanda öğrencilerin geneli katılım bankacılığı hizmet ve ürünlerinin Arapça terimler ile sunulduğunu ve bu durumun tercih edilmeme nedenlerinden biri olduğunu düşünmektedirler. Öğrenciler katılım bankacılığının faizsiz bankacılık anlamına geldiğini bilmektedirler. Öğrencilerin geneli katılım bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgi sahibi olduklarını düşünmemektedirler. Aynı zamanda öğrencilerin, Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankalarının hangileri olduğu konusunda da yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. Yine öğrencilerin büyük bir çoğunluğu katılım bankalarının İslami şartlara göre hizmet verdiklerini düşündüklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte kararsızım diyenlerin oranı da oldukça yüksektir. Katılım bankalarının nakit para vermeyip satın alım yaptıklarını bildiğini söyleyenlerin sayısı kararsızlar dikkate alındığında oldukça düşüktür. "Katılım bankalarını diğer bankalara tercih ederim" ifadesine katılanların sayısı ile katılmayanların sayısı birbirlerine yakın iken, "Katılım bankacılığı ürünlerini inançlarımdan dolayı tercih ederim" ve "İki tür banka

arasında seçim yapmak zorunda kalırsam, getirilerinin İslami şartlara uygunluğuna bakarak tercih yaparım” ifadelerine katılanların sayısı belirgin bir şekilde daha fazladır. Bu da din faktörünün tercihler konusunda önemli bir etken olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte “Zarar etme ihtimalini bilsem de Katılım Bankalarını tercih ederim” ifadesine katılanların sayısı ise oldukça azdır. Bununla birlikte öğrencilerin güvenilirlik, kalite, işlem hızı, maliyet ve kazanç faktörleri açısından katılım bankaları ve diğer bankalar arasında bir farklılık olduğunu düşünmedikleri görülmektedir. Öğrencilerin alınan eğitimin yeterliliği açısından da genel olarak kararsız oldukları görülmektedir.

Tablo 2: Algı Ölçeği Frekans Tablosu

Katılım bankacılığı terimlerinin Arapça terimler olması anlaşılmasını zorlaştırmaktadır.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	10	5,1
Katılmıyorum	23	11,8
Kararsızım	54	27,7
Katılıyorum	87	44,6
Kesinlikle Katılıyorum	21	10,8
Toplam	195	100,0
Türkiye’de Katılım Bankacılığı hizmet ve ürünlerinin Arapça terimler ile sunulması insanlar tarafından tercih edilmeme nedenlerinden biridir.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	11	5,6
Katılmıyorum	34	17,4
Kararsızım	63	32,3
Katılıyorum	74	37,9
Kesinlikle Katılıyorum	13	6,7
Toplam	195	100,0
Katılım bankacılığı, faizsiz /İslami bankacılık anlamına gelir.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	12	6,2
Katılmıyorum	18	9,2
Kararsızım	55	28,2
Katılıyorum	73	37,4
Kesinlikle Katılıyorum	37	19,0
Toplam	195	100,0
Katılım bankacılığında yapılan yatırımlarda zarar etme ihtimali vardır.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	7	3,6
Katılmıyorum	23	11,8
Kararsızım	95	48,7
Katılıyorum	53	27,2
Kesinlikle Katılıyorum	17	8,7
Toplam	195	100,0
Katılım bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	20	10,3
Katılmıyorum	48	24,6
Kararsızım	71	36,4
Katılıyorum	47	24,1
Kesinlikle Katılıyorum	9	4,6
Toplam	195	100,0
Türkiye’de hangi bankaların katılım bankacılığı hizmeti verdiğini biliyorum	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	19	9,7
Katılmıyorum	51	26,2
Kararsızım	47	24,1
Katılıyorum	58	29,7
Kesinlikle Katılıyorum	20	10,3

Katılım bankacılığında faizin kullanılmadığını düşünüyorum	Frekans	Yüzde
Toplam	195	100,0
Kesinlikle Katılmıyorum	18	9,2
Katılmıyorum	34	17,4
Kararsızım	58	29,7
Katılıyorum	65	33,3
Kesinlikle Katılıyorum	20	10,3
Toplam	195	100,0
Katılım bankacılığının İslami şartlara uygun olduğunu düşünüyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	9	4,6
Katılmıyorum	22	11,3
Kararsızım	91	46,7
Katılıyorum	57	29,2
Kesinlikle Katılıyorum	16	8,2
Toplam	195	100,0
Katılım bankalarında kredi kullanımında nakit para verilmediğini biliyorum	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	11	5,6
Katılmıyorum	22	11,3
Kararsızım	115	59,0
Katılıyorum	34	17,4
Kesinlikle Katılıyorum	13	6,7
Toplam	195	100,0
Katılım bankalarının kredi kullanımında nakit yerine, makine/ malzeme verdiğini biliyorum	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	14	7,2
Katılmıyorum	25	12,8
Kararsızım	103	52,8
Katılıyorum	39	20,0
Kesinlikle Katılıyorum	14	7,2
Toplam	195	100,0
Katılım bankalarının diğer bankalardan ayrılan en önemli özelliğinin kazancının faizsiz olmasıdır.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	8	4,1
Katılmıyorum	20	10,3
Kararsızım	61	31,3
Katılıyorum	82	42,1
Kesinlikle Katılıyorum	24	12,3
Toplam	195	100,0
Katılım bankacılığı ürünlerini inançlarımdan dolayı tercih ederim.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	16	8,2
Katılmıyorum	32	16,4
Kararsızım	79	40,5
Katılıyorum	52	26,7
Kesinlikle Katılıyorum	16	8,2
Toplam	195	100,0
İki tür banka arasında seçim yapmak zorunda kalırsam, getirilerinin İslami şartlara uygunluğuna bakarak tercih yaparım.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	15	7,7
Katılmıyorum	28	14,4
Kararsızım	79	40,5
Katılıyorum	46	23,6
Kesinlikle Katılıyorum	27	13,8
Toplam	195	100,0
Katılım bankalarını diğer bankalara tercih ederim.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	12	6,2

Katılmıyorum	36	18,5	Kesinlikle Katılmıyorum	6	3,1
Kararsızım	93	47,7	Katılmıyorum	30	15,4
Katılıyorum	37	19,0	Kararsızım	119	61,0
Kesinlikle Katılıyorum	17	8,7	Katılıyorum	34	17,4
Toplam	195	100,0	Kesinlikle Katılıyorum	6	3,1
Zarar etme ihtimalini bilsem de Katılım Bankalarımı tercih ederim.	Frekans	Yüzde	Katılım bankaları daha düşük maliyetli hizmet sunar.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	37	19,0	Kesinlikle Katılmıyorum	8	4,1
Katılmıyorum	63	32,3	Katılmıyorum	30	15,4
Kararsızım	68	34,9	Kararsızım	115	59,0
Katılıyorum	17	8,7	Katılıyorum	34	17,4
Kesinlikle Katılıyorum	10	5,1	Kesinlikle Katılıyorum	8	4,1
Toplam	195	100,0	Toplam	195	100,0
Katılım bankalarımı diğer bankalara göre daha güvenilir buluyorum.	Frekans	Yüzde	Katılım bankaları, diğerlerinden daha çok kazanç sağlar.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	16	8,2	Kesinlikle Katılmıyorum	15	7,7
Katılmıyorum	34	17,4	Katılmıyorum	31	15,9
Kararsızım	101	51,8	Kararsızım	128	65,6
Katılıyorum	32	16,4	Katılıyorum	17	8,7
Kesinlikle Katılıyorum	12	6,2	Kesinlikle Katılıyorum	4	2,1
Toplam	195	100,0	Toplam	195	100,0
Katılım bankacılığı işlemlerinin daha hızlı olduğunu düşünüyorum.	Frekans	Yüzde	Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	15	7,7	Kesinlikle Katılmıyorum	27	13,8
Katılmıyorum	31	15,9	Katılmıyorum	33	16,9
Kararsızım	118	60,5	Kararsızım	67	34,4
Katılıyorum	26	13,3	Katılıyorum	45	23,1
Kesinlikle Katılıyorum	5	2,6	Kesinlikle Katılıyorum	23	11,8
Toplam	195	100,0	Toplam	195	100,0
Katılım bankalarımı diğer bankalarla karşılaştırdığımda hizmet kalitesinin daha iyi olduğunu düşünüyorum.	Frekans	Yüzde			
Kesinlikle Katılmıyorum	13	6,7			
Katılmıyorum	31	15,9			
Kararsızım	113	57,9			
Katılıyorum	30	15,4			
Kesinlikle Katılıyorum	8	4,1			
Toplam	195	100,0			
Katılım bankalarının, bankacılıkta kaliteyi arttırdığını düşünüyorum.	Frekans	Yüzde			
Kesinlikle Katılmıyorum	11	5,6			
Katılmıyorum	34	17,4			
Kararsızım	105	53,8			
Katılıyorum	38	19,5			
Kesinlikle Katılıyorum	7	3,6			
Toplam	195	100,0			
Katılım bankaları daha ucuz maliyetle kaynak kullanır.	Frekans	Yüzde			

A. Faktör Analizi Sonuçları

Tablo 3'ten de görüldüğü üzere yapılan açıklayıcı faktör analizi sonucunda algı ölçeği ifadelerinin 6 faktör altında toplandığı görülmüştür. Söz konusu faktörler maddelerin içeriğine göre, Hizmet Kalitesi ve Kazanç (CA: 0,862), Faiz (CA: 0,744), Din (CA: 0,792), Genel Bilgi (CA: 0,703), Finansman Şekli Bilgisi (CA: 0,797), Dil (CA: 0,724) şeklinde ifade edilmiştir. 2 ifade birden fazla faktör altında yer aldığından analizler de dikkate alınmamıştır.

Tablo 3: Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

İfadeler	Faktörler					
	Hizmet Kalitesi ve Kazanç (CA: 0,862)	Faiz (CA: 0,744)	Din (CA: 0,792)	Genel Bilgi (CA: 0,703)	Finansman Şekli Bilgisi (CA: 0,797)	Dil (CA: 0,724)
Katılım bankalarımı diğer bankalarla karşılaştırdığımda hizmet kalitesinin daha iyi olduğunu düşünüyorum.	,778	,026	,195	,113	,097	,078
Katılım bankalarının, bankacılıkta kaliteyi arttırdığını düşünüyorum.	,741	,066	,124	,078	,066	,157

Katılım bankacılığı işlemlerinin daha hızlı olduğunu düşünüyorum.	,723	,183	,152	,246	,008	-,055
Katılım bankaları, diğerlerinden daha çok kazanç sağlar.	,697	,000	,116	-,014	-,231	-,004
Katılım bankaları daha ucuz maliyetle kaynak kullanır.	,671	,163	,140	-,253	,423	,080
Katılım bankalarını diğer bankalara göre daha güvenilir buluyorum.	,666	,302	,264	,128	-,014	-,041
Katılım bankaları daha düşük maliyetli hizmet sunar.	,567	,218	,147	-,317	,441	,068
Zarar etme ihtimalini bilsem de Katılım Bankalarını tercih ederim.	,548	-,060	,294	,185	,079	-,346
Katılım bankacılığının İslami şartlara uygun olduğunu düşünüyorum.	,157	,816	,121	,102	,049	,131
Katılım bankacılığında faizin kullanılmadığını düşünüyorum	,159	,810	,017	-,033	,096	,028
Katılım bankalarının diğer bankalardan ayrılan en önemli özelliğinin kazancının faizsiz olmasıdır.	,084	,616	,420	-,059	,152	,211
Katılım bankacılığı, faizsiz /İslami bankacılık anlamına gelir.	-,030	,520	,111	,272	,154	,433
İki tür banka arasında seçim yapmak zorunda kalırsam, getirilerinin İslami şartlara uygunluğuna bakarak tercih yaparım.	,232	,155	,856	,022	,016	,072
Katılım bankalarını diğer bankalara tercih ederim.	,389	-,038	,716	,042	-,046	,028
Katılım bankacılığı ürünlerini inançlarımdan dolayı tercih ediyorum.	,241	,288	,683	,158	,083	-,056
Hangi bankaların katılım bankacılığı hizmeti verdiğini biliyorum	,043	,122	,120	,799	,178	,118
Katılım bankalarına özgü hizmetler hakkında yeterli derecede bilgiliyim.	,150	-,026	,035	,740	,188	-,033
Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum.	,213	,022	,346	,354	,277	,094
Katılım bankalarının kredi kullanımında nakit yerine, makine/ malzeme verdiğini biliyorum	-,012	,117	,049	,279	,779	-,068
Katılım bankalarında kredi kullanımında nakit para verilmediğini biliyorum	,094	,275	-,044	,328	,679	-,148
Katılım bankacılığında yapılan yatırımlarda zarar etme ihtimali vardır.	-,089	-,311	,086	,153	,431	,418
Türkiye’ de Katılım Bankacılığı hizmet ve ürünlerinin Arapça terimler ile sunulması insanlar tarafından tercih edilmeme nedenlerinden biridir.	,166	,152	-,019	,145	-,126	,801
Katılım bankacılığı terimlerinin Arapça terimler olması anlaşılmasını zorlaştırmaktadır.	-,015	,164	,062	-,104	-,023	,788

Faktör analizinden sonra ölçeğin güvenilirlik analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4'te görüldüğü gibi oluşmuştur. Cronbach's Alpha değeri 0,857 olduğundan ölçeğin oldukça güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 4: Güvenirlik Analizi Sonuçları

Cronbach's Alpha	N
,857	21

B. Bağımsız Gruplar t Testleri ve ANOVA Analizleri

Öğrencilerin okudukları bölüm ile “Katılım Bankacılığı Algısı Faktörleri” arasındaki ilişkinin tespiti için ANOVA testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin genel bilgi düzeyi ve finansman şekli bilgisi faktörleri bölümler arasında farklılaşmaktadır. Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığının tespit edilebilmesi amacıyla Tukey testi yapılmıştır.

Tablo 5: ANOVA Sonuçları

	df	F	Sig.
Hizmet Kalitesi ve Kazanç	2	,039	,961
Faiz Algısı	2	1,721	,182
Din Algısı	2	,624	,537
Genel bilgi Düzeyi	2	4,977	,008
Finansman Şekli Bilgisi	2	5,735	,004
Dil Faktörü	2	,788	,456

Tablo 6'da yer alan Tukey testi sonuçlarına göre Bankacılık ve Finans bölümü öğrencilerinin genel bilgi düzeyi ve finansman şekli bilgisi diğer iki bölüm öğrencilerinden daha yüksektir.

Tablo 6: Post Hoc Tukey Testi Sonucu

<i>Genel bilgi Düzeyi</i>			
BÖLÜM	N	1	2
İşletme	66	2,79	
İktisat	60	2,82	
Bankacılık ve Finans	69		3,25
<i>Finansman Şekli Bilgisi</i>			
BÖLÜM	N	1	2
İşletme	66	2,89	
İktisat	60	2,98	
Bankacılık ve Finans	69		3,34

Öğrencilerin katılım bankası ile çalışma isteklerinin algı ölçeği faktörleri açısından farklılaşıp farklılaşmadığının tespiti için bağımsız gruplar t testi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 7: Katılım Bankası ile Çalışma İsteği-Faktör İlişkisi

	Bir Katılım Bankası (İslami Banka) ile çalışmayı düşünür müsünüz?	Örneklem	Ortalama	Standart Sapma
Hizmet Kalitesi ve Kazanç	Evet	138	2,98	,570
	Hayır	57	2,67	,686
Faiz Algısı	Evet	138	3,43	,790
	Hayır	57	3,21	,797
Din Algısı	Evet	138	3,27	,790
	Hayır	57	2,77	,971
Genel bilgi Düzeyi	Evet	138	3,08	,912
	Hayır	57	2,69	1,056
Finansman Şekli Bilgisi	Evet	138	3,12	,849
	Hayır	57	2,97	,799
Dil Faktörü	Evet	138	3,29	,843

Hayır	57	3,43	,988
-------	----	------	------

Tablo 7 ve 8'de sunulan sonuçlara göre “Bir Katılım Bankası (İslami Banka) ile çalışmayı düşünür müsünüz?” sorusuna evet ve hayır diyenlerin ortalamaları arasında “Finansman Şekli Bilgisi” ve “Dil Faktörü” dışında tüm faktörlerde anlamlı bir farklılık söz konusudur. Genel olarak “evet” diyen öğrencilerin ortalamaları tüm faktörlerde daha yüksektir.

Tablo 8: Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

	t	df	Sig.
Hizmet Kalitesi ve Kazanç	3,214	193	,002
Faiz Algısı	1,766	193	,079
Din Algısı	3,798	193	,000
Genel bilgi Düzeyi	2,551	193	,012
Finansman Şekli Bilgisi	1,110	193	,268
Dil Faktörü	-,976	193	,331

Analizlerin devamında öğrencilerin lisansta aldıkları eğitimin, katılım bankacılığı konusundaki bilgi düzeyleri üzerine etkisi incelenmiştir. Bu amaçla “Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum” ifadesine katılım düzeylerinin bölümler arasında farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edilmiştir. Tablo 9'da verilen ANOVA analizi sonuçlarına göre bölümler arasında bir farklılık söz konusudur. Tukey testine bakıldığında bu farklılığın Bankacılık ve Finans Bölümü'nden kaynaklandığı görülmektedir. Bu bölüm öğrencileri, lisans öğrenimleri boyunca aldıkları veya alacakları eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterli düzeyde bilgi edineceklerini diğer iki bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı derecede daha yüksek oranda düşünmektedirler.

Tablo 9: Üniversitede Alınan Eğitimin Etkisi-Bölüm İlişkisi

Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum.						
	N	M	SD	SE	Min.	Max.
İşletme	66	2,65	1,102	,136	1	5
İktisat	60	3,03	1,149	,148	1	5
Bankacılık ve Finans	69	3,36	1,236	,149	1	5
ANOVA						
Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum.						
	Kareler Toplamı	sd	Ortalama Kare	F	p değeri	
Gruplararası	17,058	2	8,529	6,277	,002	
TUKEY Testi (0,05 anlamlılık düzeyinde)						
BÖLÜM	N	1	2			
İşletme	66	2,65				
İktisat	60	3,03				
Bankacılık ve Finans	69			3,36		

Sonraki aşamada öğrencilerin üniversitede aldıkları eğitimin katılım bankacılığı algı düzeyine etkisi incelenmiş ve genel olarak ifadeye katılım düzeyi grup ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır (Tablo 10). Tablo 11'e bakıldığında örneğin "Kesinlikle Katılmıyorum" diyenlerin Hizmet Kalitesi ve Kazanç algısı faktörü ortalaması 2,39 iken "Katılıyorum" diyenlerin 3,06'dır. Aynı şekilde "Faiz Algısı" faktörü açısından "Katılmıyorum" diyenlerin ortalaması 3,06 iken "Kesinlikle Katılıyorum" diyenlerin 3,74'tür.

Tablo 10: Lisansta Alınan Eğitimin Algı Düzeyine Etkisi ANOVA Analizi

	F	p
Hizmet Kalitesi ve Kazanç	8,599	,000
Faiz Algısı	3,245	,013
Din Algısı	7,439	,000
Genel bilgi Düzeyi	7,908	,000
Finansman Şekli Bilgisi	3,561	,008
Dil Faktörü	1,244	,294

Tablo 10 ve 11'e bakıldığında, genel olarak, ifadeye katılım düzeyi ile algı faktörleri puanları arasında doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir.

Tablo 11: Tukey Sonuçları

Hizmet Kalitesi ve Kazanç (0,05 anlamlılık düzeyinde)				
Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum.				
	N	1	2	3
Kesinlikle Katılmıyorum	27	2,39		
Kesinlikle Katılıyorum	33	2,66	2,66	
Kararsızım	67		3,00	3,00
Katılıyorum	45		3,04	3,04
Katılıyorum	45			3,06
Faiz Algısı (0,05 anlamlılık düzeyinde)				
Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum.				
	N	1	2	
Katılmıyorum	33	3,06		
Kesinlikle Katılmıyorum	27	3,19		
Kararsızım	67	3,36	3,36	
Katılıyorum	45	3,50	3,50	
Kesinlikle Katılıyorum	23			3,74
Din Algısı (0,05 anlamlılık düzeyinde)				
Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum.				
	N	1	2	3
Kesinlikle Katılmıyorum	27	2,58		
Katılmıyorum	33	2,81	2,81	

Katılıyorum	45	3,16	3,16
Kararsızım	67	3,28	3,28
Kesinlikle Katılıyorum	23		3,68

Genel bilgi Düzeyi (0,05 anlamlılık düzeyinde)

Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum.				
	N	1	2	3
Kesinlikle Katılmıyorum	27	2,43		
Kararsızım	67	2,99	2,99	
Katılıyorum	45		3,20	3,20
Kesinlikle Katılıyorum	23			3,63

Finansman Şekli Bilgisi (0,05 anlamlılık düzeyinde)

Lisans öğrenimim boyunca bana verilen eğitim sayesinde Katılım Bankacılığı ile ilgili yeterince bilgi edindiğimi veya edineceğimi düşünüyorum.				
	N	1	2	
Katılmıyorum	33	2,76		
Kesinlikle Katılmıyorum	27	2,81		
Kararsızım	67	3,09	3,09	
Katılıyorum	45	3,30	3,30	
Kesinlikle Katılıyorum	23			3,37

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İslami finans sektörünün uzun vadeli büyümesinin ve refahının sağlanması İslami finansal kavramların bilinirliğinin artırılmasına ve doğru şekilde anlaşılmasına doğrudan doğruya bağlıdır. Bununla birlikte katılım bankalarının finansal ürünlerinin daha anlaşılır olacak şekilde sunulması, İslami finansal ürünlerin geleneksel ürünlerle kıyaslanmasına ve rekabet edebilirliğine yardımcı olacaktır. Sunulan hizmetlerin anlaşılmasını kolaylaştırmak ve benzer geleneksel ürünlerle karşılaştırılabilirliğini kolaylaştırmak tüketicilerin daha iyi seçimler yapmasına yardımcı olacaktır (Bley ve Kuehn, 2004).

Genç nüfusun hızlı, heyecanlı ve sabırsız yapıları, banka seçim süreçlerinde kolaylık ve pratiklik faktörlerini önemli hale getirmektedir. Eğitim, barınma, ulaşım, yeme-içme vb. gündelik masrafları bağlamında üniversite öğrencileri de toplumun diğer kesimleri gibi bankacılık sektörü tarafından sunulan hizmetlere yoğun bir şekilde ihtiyaç duymaktadırlar. Aynı zamanda öğrenciler geleceğin önemli bir ekonomik sistem ve finansal piyasa katılımcısı durumundadırlar. Diğer yandan banka müşterilerinin finansal kurumlar arasından yaptıkları tercihlerin motivasyon kaynaklarının neler olduğunun anlaşılması, kaynakların daha etkin ve verimli tahsis edilmesine, yeni ve sadık müşteri kitlesine sahip olunmasına ve bu kitleyi daha iyi tatmin etmeyi amaçlayan ürünlerin tasarlanmasına yardımcı olacak yararlı bilgiler sağlayabilmektedir.

Yukarıdaki olgular ışığında yapılan bu çalışmada üniversite öğrencilerinin katılım bankacılığına yönelik algıları tespit

edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde ekonomi, finans ve bankacılık ağırlıklı dersler alan İşletme, İktisat ve Bankacılık ve Finans bölümlerinde okuyan üniversite öğrencilerinde, günümüzde küresel finans endüstrisinin en hızlı büyüyen sektörlerinden biri haline gelen Katılım Bankacılığı Sistemi (KBS) algısı incelenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin KBS'ni faizsiz bankacılık sistemi olarak gördükleri ancak kendilerinin bu sistem ile ilgili yeterli bilgiye sahip olduklarını düşünmedikleri görülmüştür. Din faktörünün katılım bankacılığı tercihlerinde etkili bir faktör olduğu ve öğrencilerin okudukları bölümün KBS genel bilgi düzeyi üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca lisansta aldıkları eğitimin yeterli olduğunu

düşünen öğrencilerin puanları bölümlere göre farklılaşmakta ve algı düzeyleri üzerinde etkisi olduğu görülmektedir. Bununla birlikte alınan lisans eğitiminin yeterli olduğunu düşünenler ile düşünmeyen öğrencilerin algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık söz konusudur. Çalışma sonucunda, ayrıca, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun KBS terimlerinin Arapça terimler olmasının anlaşılmasını zorlaştırdığını düşündükleri görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin, Türkiye'de KBS hizmet ve ürünlerinin Arapça terimler ile sunulduğunu düşündükleri ve bu durumun insanlar tarafından tercih edilmeme nedenlerinden biri olarak gördükleri tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- [1] Abdullah, M. A., Sabar, S., & Abu, F. (2017). Factors determining Islamic financial literacy among undergraduates. *Journal of emerging economies and islamic research*, 5(2).
- [2] Ahmad, N. W., Mawar, M. Y., & Ripain, N. (2016). Financial Literacy Of Youth: A Case Study Of Islamic Banking And Finance Students In Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor. In *Proceeding of the 3rd International Conference on Management* (pp. 277-287).
- [3] Alharbi, A. (2015). Development of the Islamic banking system. *Journal of Islamic Banking and Finance*, 3(1), 12-25.
- [4] Bley, J., & Kuehn, K. (2004). Conventional versus Islamic finance: student knowledge and perception in the United Arab Emirates. *International journal of Islamic financial services*, 5(4), 17-30.
- [5] Bley, J., & Kuehn, K. (2004). Conventional versus Islamic finance: student knowledge and perception in the United Arab Emirates. *International journal of Islamic financial services*, 5(4), 17-30.
- [6] Global Islamic Finance Report (2018) Published by Edbiz Corporation. London, p. 48. https://cambridge-ifa.net/media_kits/GIFR_2018_pro.pdf (Erişim Tarihi: 03.08.2019)
- [7] Loo, M. (2010). Attitudes and perceptions towards Islamic banking among Muslims and non-Muslims in Malaysia: implications for marketing to baby boomers and x-generation. *International Journal of Arts and Sciences*, 3(13), 453-485.
- [8] Masvood, Y., & Choudary, Y. L. (2015). Islamic banking-a cross cultural patronage study among the students in Chennai. *Asian Social Science*, 11(4), 310.
- [9] Noonari, S., Memon, I. N., Mangi, J. A., Pathan, M., Khajjak, A. K., Memon, Z., ... & Pathan, A. (2015). Knowledge and Perception of Students Regarding Islamic Banking: A Case Study of Hyderabad Sindh Pakistan. *Information and Knowledge Management*, ISSN, 2224-5758.
- [10] Özen, E., Senyildiz, L., & Akarbulut, K. (2016). Faizsiz Bankacılık Algısı: Usak İli Örneği/Islamic Banking Perception: The Case of Usak City. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 2(4), 1.
- [11] Rahim, S. H. A., Rashid, R. A., & Hamed, A. B. (2016). Islamic financial literacy and its determinants among university students: An exploratory factor analysis. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 6(7S), 32-35.
- [12] Sagiyeva, R. (2019). Islamic finance in Kazakhstan: adaptation of foreign experience. *The Journal of Economic Research & Business Administration*, 127(1), 56-65.
- [13] Tekin, B. Üniversite Öğrencilerinin Katılım Bankacılığına Yönelik Bilgi, Algı ve Farkındalık Düzeyleri ve Tercihlerine Etkisi. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 4(1), 135-150.

İnternet Kaynakları

- [14] http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Diversification_of_Islamic_Financial_Instruments.pdf (Erişim Tarihi:12.10.2019)
- [15] <http://www.tkbb.org.tr/Documents/Yonetmelikler/TKBB-Katilim-Bankaciligi-Nedir-Brosur.pdf>, Erişim Tarihi:10.10.2019